

NÁVRH NOVELY NAŘÍZENÍ 651/2014, OBECNÉ NAŘÍZENÍ O BLOKOVÝCH VÝJIMKÁCH („GBER“)

Mgr. Iva Příkopová
Oddělení veřejné podpory
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

9. 6. 2021

Legislativní změny stávajícího GBER

- časový rámec GBER: účinnost od 1. 7. 2014 do 31. 12. 2020
- v roce 2019 návrh na rozšíření GBER o nové kategorie podpory související s nástroji již dříve EU zavedenými; snaha o zvýšení využívání finančních nástrojů v následujícím programovacím období
  - legislativní proces změny „zmocňovacího nařízení“ (nařízení Rady (EU) 2015/1588 ze dne 13. července 2015 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na určité kategorie horizontální státní podpory)
  - provedená revize zmocňovacího nařízení otevřela možnost rozšiřování GBER o další kategorie podpory:
    - 1) financování členskými státy poskytované nebo podporované z finančních nástrojů nebo rozpočtových záruk EU centrálně spravovaných Komisí
    - 2) podporu Evropské územní spolupráce

Legislativní změny stávajícího GBER

- návrh této novelizace GBER byl členskými státy a Evropskou komisí projednán v září 2019 na Poradním výboru pro státní podpory. Na základě obdržení připomínek byl Evropskou komisí návrh upraven a v červnu 2020 proběhlo druhé kolo veřejné konzultace.
- **v prosinci 2020 EK předložila třetí návrh GBER**
  - zohledňuje situaci vzniklou v souvislosti s celosvětovou pandemií nemoci COVID-19 a vznikající Národní plány obnovy
  - uvádí rozšířené kategorie podpor v oblasti úspor energie a broadbandu

Legislativní změny stávajícího GBER – aktuální stav

- účinnost stávajícího znění GBER **prodloužena do 31. 12. 2023**
- probíhá aktualizace ustanovení GBER v souvislosti s fondem InvestEU, VaVal a EÚS (2019)
- dodatečně upravována relevantní ustanovení GBER v reakci na post-covidovou krizi (2020)
- původní předpoklad přijetí úprav do poloviny roku 2021
- aktuálně přijetí do konce roku či na začátku roku 2022
- od roku 2024 se předpokládají úpravy i v dalších kategoriích podpory současného znění GBER

Novela GBER – rozšíření o nové kategorie

- vnitrostátní financování obsažené ve finančních produktech podporovaných z **Fondu InvestEU**
- specifická podpora v oblasti **výzkumu, vývoje a inovací**
- projekty **Evropské územní spolupráce**

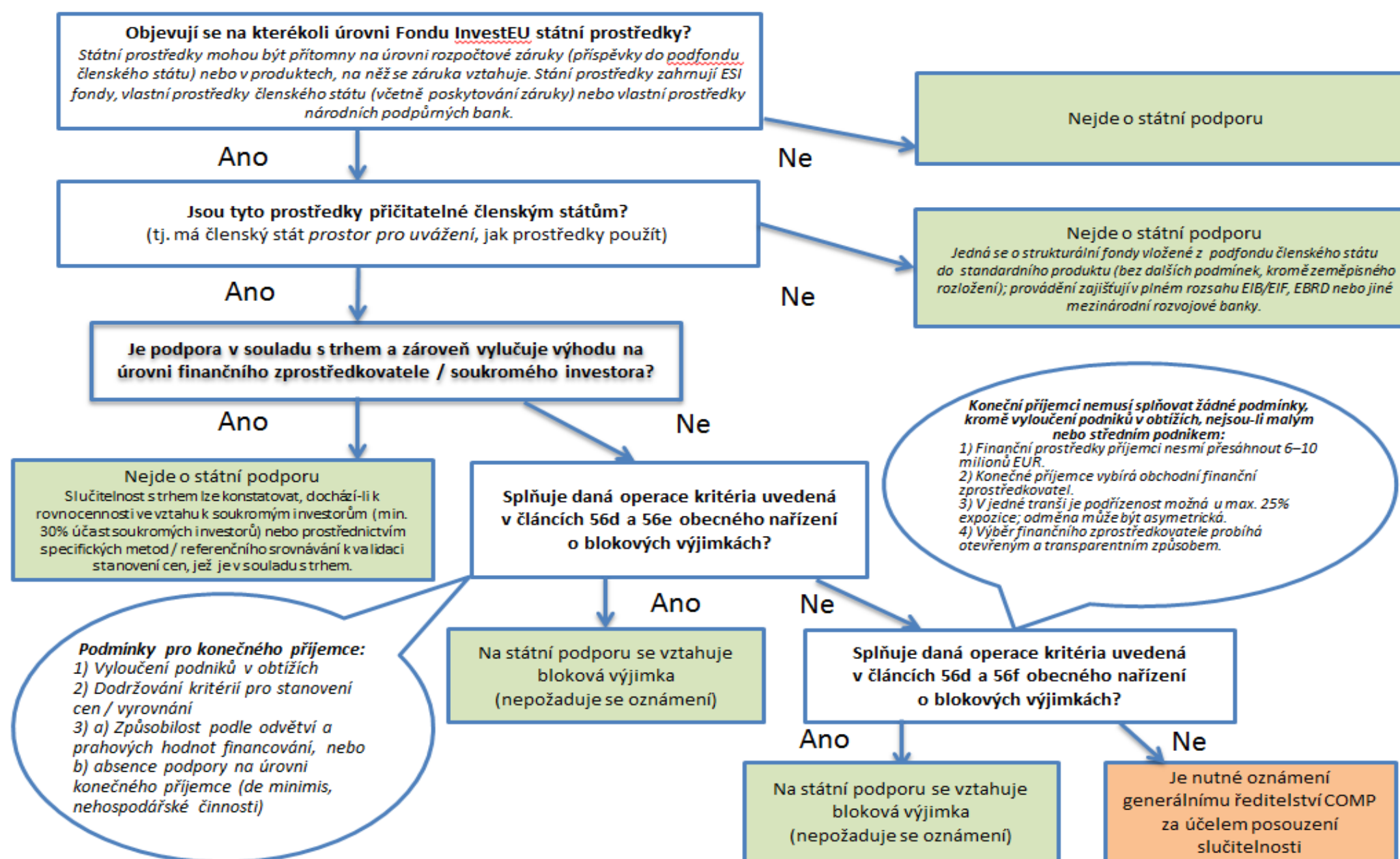
Fond InvestEU

- cílem Fondu InvestEU je poskytnout záruku EU na podporu operací financování a investičních operací, které mají za cíl řešit konkrétní selhání trhu a mobilizovat další soukromé a veřejné investice na podporu vnitřních politik Unie
- členské státy budou mít možnost přispět svými zdroji na záruku EU ze svého podfondu a/nebo finanční produkty financovat prostřednictvím národních podpůrných bank či jiných veřejných finančních institucí v rámci podpory Fondu InvestEU.
- vnitrostátní finanční prostředky (včetně prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů) mohou představovat veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, cílem návrhu je zlepšit vzájemné působení mezi Fondem InvestEU a pravidly veřejné podpory

Fond InvestEU

- ustanovení Nařízení GBER, která se týkají InvestEU, se vztahují pouze na situace, které zahrnují veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

PŘÍLOHA: Použitelnost návrhu na změnu obecného nařízení o blokových výjimkách týkajícího se InvestEU ve vztahu ke státním prostředkům v kombinaci s Fondem InvestEU

Fond InvestEU

- aby tomu tak bylo, musí být kumulativně splněna následující kritéria:
  - podpora je financována z prostředků členského státu a je přičitatelná členskému státu. Tato situace nastane, pokud má dotyčný členský stát prostor pro vlastní uvážení, pokud jde o využití dotčených zdrojů. V souvislosti s InvestEU může o přičitatelnost a státní prostředky jít tehdy, pokud jsou národní podpůrné banky prováděcími partnery a/nebo finančními zprostředkovateli v rámci podfondu EU nebo podfondu členských států Fondu InvestEU, dále v případě záruky EU v rámci podfondu členských států, neboť záruka EU je podporována z evropských strukturálních a investičních fondů,
  - podpora poskytuje výhodu (tj. není v souladu s trhem) a je selektivní (tj. pouze pro určité příjemce)
  - podpora se poskytuje na hospodářské činnosti (např. nezahrnuje veřejné vzdělávání)
  - podpora narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž a ovlivňuje obchod mezi členskými státy

Fond InvestEU

- v situacích, kdy není splněno alespoň jedno z výše uvedených kumulativních kritérií, nepředstavuje financování veřejnou podporu, a ustanovení nařízení GBER, která se týkají InvestEU, proto nejsou použitelná.
- změna nařízení GBER týkající se InvestEU zahrnuje dva scénáře:
  - *První (obecný) scénář* stanoví omezený soubor kritérií způsobilosti a kritérií pro vyloučení výhody pro konečné příjemce a také maximální částky financování. Prováděcí partneři, jako jsou národní podpůrné banky, mohou poskytovat přímé financování na projekty, např. na projekty v oblasti infrastruktury.
  - *Druhý scénář* se má vztahovat na finanční produkty, jež podporují financování menšího rozsahu (do výše 7,5 milionů EUR na konečného příjemce) poskytované konečným příjemcům obchodními finančními zprostředkovateli, kteří budou i nadále v určité míře vystaveni rizikům. V rámci tohoto scénáře nebudou existovat žádná omezení („kritéria způsobilosti“) pro konečné příjemce, kromě vyloučení velkých podniků ve finančních obtížích. Podle tohoto scénáře budou národní podpůrné banky schopny šířit prostřednictvím komerčních finančních zprostředkovatelů nástupnický sortiment produktů programu COSME nebo InnovFin.
- za účelem řešení obou těchto scénářů se návrhem na změnu do nařízení o blokových výjimkách doplňuje nový Oddíl 16.

Fond InvestEU

- nový oddíl 16 obsahuje tři nové články - článek 56d, který stanoví oblast působnosti oddílu a společné podmínky slučitelnosti, pokud jde o podporu podle kteréhokoli z obou scénářů, článek 56e (první – obecný – scénář) a článek 56f (druhý scénář).
- v rámci změn nařízení GBER týkajících se InvestEU, tak například není nutné vyčíslit prvek podpory v rámci obdržených finančních prostředků z veřejných zdrojů a za slučitelnou s vnitřním trhem může být prohlášena i případná zbytková podpora různým zúčastněným subjektům (např. na úrovni finančního zprostředkovatele).

Výzkum, vývoj a inovace

- podpora VaVal bude sehrávat významnou úlohu v rámci programu Horizont Evropa
- podle návrhu programu Horizont Evropy některým výzkumným projektům MSP udělit tzv. „*pečet' excellence*“ (seal of excellence), pro jejíž získání je nutné, aby Komise projekt vyhodnotila jako:
  - i. vynikající,
  - ii. projekt byl způsobilý podle přísných požadavků pravidel EU pro financování Uníí
  - iii. jediným důvodem, proč nemůže být financován, jsou rozpočtová omezení fondu EU

Takové projekty by bylo možné zcela financovat členskými státy (včetně strukturálních fondů), aniž by bylo nutné předchozí schválení ze strany EK.

- Akce Teaming v rámci programu Horizont 2020 nebo programu Horizont Evropa

Výzkum, vývoj a inovace

- Novela nařízení GBER stanoví výjimky z oznamovací povinnosti a z požadavku provést na vnitrostátní úrovni posouzení kvality projektu VaVal, který již byl posouzen podle pravidel programu Horizont, v těchto oblastech:
  - podpora pro projekty, jež obdržely značku kvality – pečeť excellence (článek 25a),
  - podpora pro akce „Marie Skłodowska-Curie“ a akce v rámci grantů ERV na tzv. ověření koncepce (Proof of Concept) (článek 25b),
  - podpora obsažená ve spolufinancovaných výzkumných a vývojových projektech (článek 25c),
  - podpora na akce „Teaming“ (článek 25d).

Evropská územní spolupráce

- stávající text GBER již stanoví blokovou výjimku i pro tento typ projektů, ovšem omezenou pouze na malé a střední podniky.
- v návrhu rozšíření blokové výjimky i na velké podniky.
- návrh stanoví blokovou výjimku pro velmi malé částky podpory v rámci projektů EÚS (v minulosti poskytovány jako podpora *de minimis*). Podle návrhu by se na tyto částky vztahovala bloková výjimka, aniž by bylo nutno splnit další podmínky

Novela Nařízení GBER po 3. revizi

- **1. Zohlednění následků pandemie COVID-19**
  - i) zjednodušení pravidel o energetické účinnosti v některých budovách
  - ii) podpora infrastruktury s nízkými emisemi pro silniční vozidla
  - iii) rozšíření poskytování podpory širokopásmového připojení

- **2. Dodatek týkající se malých zemědělských a komunitních projektů**

- **3. Změny v reakci na proběhlé konzultace s ČS: zejména technické povahy v návrhu z roku 2019 (spolufinancování InvestEU, VaVal, EÚS)**

Novela Nařízení GBER – zvyšování energetické účinnosti ve vybraných budovách

■ rozsah:

- „rezidenční“ budovy, „sociální“ budovy, „veřejné“ budovy, smíšené budovy

■ způsob řešení:

➤ kombinované granty pro energ.účinnost + OZE + úložiště + nabíjecí body pro el. vozidla + digitalizaci

- jednodušší kritéria kompatibility, žádné srovnávací scénáře
- 30% intenzita pomoci + možnost bonusů (pro MSP a podporované oblasti)

➤ finanční nástroje pro kombinované půjčky na energ.účinnost + OZE + úložiště + nabíjecí body pro el. vozidla + digitalizaci

- bez požadavků na přenesení podpory (snaha o další motivaci k jejich využívání ze strany poskytovatelů)

➤ záruky pro ESCO společnosti zajišťující smlouvy o energetické náročnosti

- max. nesplacené financování ve výši 30 milionů EUR

Novela Nařízení GBER - infrastruktura pro nízkoemisní silniční vozidla

- nový článek GBER o investiční podpoře pro veřejně přístupnou infrastrukturu dobíjení / tankování silničních vozidel - rozšíření pro financování i mimo InvestEU (např. NPO)
- omezeno na skutečně dekarbonizační řešení: obnovitelná elektřina a obnovitelný vodík. Infrastruktura pro LNG / CNG vyloučena
- proporcionalita zajištěna prostřednictvím nabídkového řízení
- ochranná opatření k zajištění podpory pouze tam, kde trh nefunguje: studie ex ante / veřejné konzultace a k omezení narušení: provoz svěřen třetí straně na základě otevřeného, transparentního a nediskriminačního výběru

Novela Nařízení GBER - podpora na širokopásmovou infrastrukturu /1

- **rozšířený rozsah výjimek pro další oblasti a typy intervencí a zvýšené oznamovací prahy pro dotace a finanční nástroje**
  - **podpora pro pevné širokopásmové sítě v bílé a šedé oblasti NGA (článek 52)**
    - šedé oblasti: současná / plánovaná síť NGA nemůže poskytovat stahování ≥ 100 Mb/s pro domácnosti; nebo ≥ 200 Mb/s symetrické nebo > 500 Mb/s stahování pro socioekonomické ovladače
    - skoková změna: poskytnout ≥ 200 Mb/s symetrický pro domácnosti a ≥ 1 Gb/s symetrický pro sociálně-ekonomické faktory
    - dotace: celkové náklady 100 mil. EUR na projekt; finanční nástroje: nominální částka celkového financování 150 mil. EUR
  - **Podpora pro mobilní sítě 4G a 5G (článek 52a)**
    - 4G, pokud není k dispozici / plánováno 3G +; 5G, kde není k dispozici / plánováno 4G +
    - nelze započítávat do povinností krytí na základě licencí
    - dotované sítě 4G a 5G lze za daných podmínek nabídnout pro služby FWA v bílých oblastech NGA
    - dotace: celkové náklady 70 mil. EUR na projekt; finanční nástroje: 100 mil. EUR nominální částka celkového financování

Novela Nařízení GBER - podpora na širokopásmovou infrastrukturu /2

- **Podpora pro některé projekty společného zájmu financované nebo udělené pečet' excellence v rámci nařízení o Nástroji pro propojení Evropy v oblasti digitálních technologií 2 (článek 52b)**
  - přeshraniční úseky koridoru 5G podél koridorů TEN-T (celkové přeshraniční úseky v členském státě $\leq 10\%$ - 15% z celkové délky koridorů 5G v tomto členském státě)
  - přeshraniční úseky páteřních sítí s rychlostí 1 TB/s propojující určitá výpočetní zařízení, superpočítačová zařízení a datové infrastruktury
  - přeshraniční úseky páteřních sítí propojujících cloudovou infrastrukturu
  - podmořské kabely
  - dotace: celkové náklady 100 mil. EUR na projekt; finanční nástroje: nominální částka celkového financování 150 mil. EUR.

Novela Nařízení GBER - podpora na širokopásmovou infrastrukturu /3

- **Podpora na projekty společného zájmu v oblasti transevropské infrastruktury pro digitální konektivitu (čl. 56e odst. 2 a 3))**
  - zjednodušené a alternativní mapování nebo veřejné konzultace pro připojení určitých způsobilých socioekonomických aktérů, které jsou poskytovateli SOHZ
  - finanční nástroje: nominální částka celkového financování 150 mil. EUR
- **Podpora na digitalizaci budov za účelem zvýšení inteligentní připravenosti (články 38, 39 a 56e (8))**
  - pasivní interní elektroinstalace nebo strukturovaná kabeláž pro datové sítě
  - nominální částka celkového financování $\leq$ 50 mil. EUR na projekt na konečného příjemce a budovu

Změny související s malými zemědělskými a komunitními projekty

- **Podpora na projekty skupin komunitně vedeného místního rozvoje / EIP**
- Projekty skupin komunitně vedeného místního rozvoje a projektů operační skupiny evropského inovačního partnerství v oblasti zemědělské produktivity a udržitelnosti (EIP) spolufinancované z EZFRV (nebo jiných strukturálních fondů)
  - přístup „bottom-up“, integrované, víceúčelové a víceodvětvové projekty
- *Dosavadní problémy:* je obtížné předem kategorizovat projekty; nemusí vždy odpovídat stávajícím kategoriím veřejné podpory; není vždy možné identifikovat (všechny) příjemce projektu; často bez VP
- *Navrhované řešení:* opatření „šitá na míru“ podobné EÚS
  - čl. 19 a) na základě způsobilých nákladů a maximálních sazeb spolufinancování
  - čl. 19 b) na základě omezených částek na projekt, zahrnuje malé projekty a/nebo takové, kde není vždy možné identifikovat všechny příjemce

Děkuji za pozornost